

Länsstyrelsen
Värmland

Yttrande
Datum
2025-09-25

Diarienummer
5733-2025

1(10)

Regeringen
li.remissvar@regeringskansliet.se

En ny nationell myndighet för viltförvaltning, (SOU 2025:50)

Er beteckning: LI2025/00934

Sammanfattning

Utredningen har haft i uppdrag att utreda formerna för att bilda en ny jakt- och viltmyndighet samt ta ställning till vilka uppgifter som myndigheten ska ha och överta från andra myndigheter. Givet utredningens direktiv avstår Länsstyrelsen från att kommentera behovet av att inrätta en ny myndighet i stället för att genomföra motsvarande förändringar inom befintlig myndighetsstruktur.

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning gällande de två olika förslagen på en ny myndighet. Den nya myndigheten bör i huvudsak hantera viltförvaltning och inte vapenfrågorna som bör ligga kvar hos Polismyndigheten.

Länsstyrelsen ser positivt på ett tydligare uppdrag där jakt- och viltfrågor samlas med riktade medel för ändamålet, vilket sannolikt kommer stärka viltförvaltningen.

För att uppnå en uthållig förvaltning av ekosystem har satsningar gjorts på att utveckla arbetssätt med en mer ekosystembaserad förvaltning (Naturvårdsverket 2024, 2025). Bryter man ut detta i ytterligare en ny myndighet behöver man analysera vilka konsekvenser och utmaningar som det kan medföra.

Vidare kan omfördelning av ansvar till ytterligare en myndighet medföra utmaningar med fler gränssnitt, överlapp och glapp mellan olika myndigheter. Detta resulterar i ett utökat behov av samverkan mellan centrala myndigheter och kräver resurser.

Uppgifter som enligt förslaget ska tas över av länsstyrelserna innebär ett utökat ansvarsområde och det behövs därmed en

resursförstärkning som möter verksamheternas omkostnader och ökade förväntningar som omfördelningen av ansvar kan innebära.

Alternativ I

4.2 Viltförvaltningsmyndigheten

Länsstyrelsen konstaterar att utredningen har haft i uppdrag att utreda formerna för att bilda en myndighet där viltförvaltningsfrågorna samlas. Att analysera möjligheten att samla viltförvaltningsfrågorna inom befintlig myndighetsstruktur har inte ingått i uppdraget, vilket gör att Länsstyrelsens synpunkter i första hand förhåller sig till ambitionen att samla ansvaret för de viltförvaltningsfrågor som lämpligen hanteras på en och samma myndighet.

Länsstyrelsen anser att det är positivt för viltförvaltningen att ansvaret på nationell nivå samlas på en myndighet. Det ökar förutsättningarna för ett starkare fokus och tydligare prioritering inom området. Ambitionsnivån, behovet av samverkan, dialog och resurser har ökat de senaste åren vilket ställer höga krav inte minst på den regionala förvaltningen. Förtydligat ansvar och uppdrag till en och samma myndighet bör innebära att arbetet med viltförvaltning kommer bli mer effektivt över tid.

Länsstyrelsen har idag ett bra samarbete och en god dialog med Naturvårdsverket som för närvarande arbetar med att utveckla styrdokument och rutiner för vägledning till Länsstyrelserna. Vid etablering av en ny viltförvaltningsmyndighet behöver man beakta att detta är en resurs- och tidskrävande process som behöver hanteras på ett sätt som minskar risken för att framdriften i pågående arbeten inom viltförvaltningen påverkas negativt.

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att vapenfrågor bör ligga kvar hos Polismyndigheten.

4.3 Viltförvaltningsmyndighetens övergripande uppgifter

4.3.2 Bevara viltet

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till förslaget att Viltförvaltningsmyndigheten ska ta över Naturvårdsverkets ansvar för delar av miljöövervakningen.

Om Viltförvaltningsmyndigheten tar över ansvar för miljöövervakning av vilda däggdjur och fåglar riskerar arbeten att försvåras. Arter som interagerar mycket med varandra kan behöva hanteras ur ett helhetsperspektiv där förvaltningen behöver vara ekosystembaserad. Viltförvaltningsmyndigheten behöver därför samverka med Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten gällande artskyddsarbeten, vilket kan befaras bli resurskrävande.

4.3.3 Bruka viltet som resurs

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att ändra instruktionen för länsstyrelserna så att det framgår att de har uppgifter inom viltförvaltningen som innefattar att beakta bevarande av viltarter, brukande av viltet som resurs samt förebygga och begränsa skador och olägenheter av vilt i enlighet med Strategi för svensk viltförvaltning 2022–2029 (Naturvårdsverket 2022).

4.3.4 Begränsa skador som viltet orsaka

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att ge Viltförvaltningsmyndigheten ett tydligt uppdrag att förebygga och begränsa viltskador.

4.4 Ansvar för artbevarande och artskydd

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till förslaget att Viltförvaltningsmyndigheten ska ta över Naturvårdsverkets ansvar enligt artskyddsförordningen.

Länsstyrelsen befarar att gränsdragningen mellan vilka dispenser och tillstånd som ska hanteras av Viltförvaltningsmyndigheten respektive Naturvårdsverket kan bli svår att dra. Därtill kan det krävas mer resurser om stöd och vägledning ska lämnas från två myndigheter i stället för en.

4.5 Arbeta mot invasiva främmande viltarter

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till förslaget att Viltförvaltningsmyndigheten ska ta över Naturvårdsverkets ansvar för arbete mot invasiva främmande arter.

Länsstyrelsen befarar att det kan uppstå otydlighet gällande gränsdragningar om arbetet mot invasiva främmande arter fördelas på fler myndigheter. Det kan även skapa otydlighet och försvåra samordningen för länsstyrelsen internt om direktiv lämnas från två myndigheter.

4.6 Ansvar för CITES

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till förslaget att Viltförvaltningsmyndigheten ska ta över Naturvårdsverkets uppgift som vetenskaplig myndighet för CITES.

Länsstyrelsen befarar att det kan uppstå otydlighet gällande gränsdragningar om CITES-ansvaret delas upp på fler myndigheter. Det skulle vara fördelaktigt att bibehålla en övergripande sammanhållen styrning genom Naturvårdsverkets ansvar för CITES.

4.7 Främja brukandet av vilt som resurs

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Viltförvaltningsmyndigheten ska ta över Naturvårdsverkets ansvar för frågor om bland annat jakt och vilt.

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning om att det kan vara fördelaktigt med ett samlat fokus hos en myndighet när det gäller att utveckla brukandet av vilt som resurs med utgångspunkt i den nya jaktlagstiftningen.

4.8 Verka för att förebygga och begränsa skador som orsakas av vilt

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om samverkan och ser positivt på att instruktionerna till nationella och regionala myndigheter inom viltförvaltningen konkretiseras och förtydligas. Samtidigt finns behov av insatser gällande såväl praktisk förvaltning som inom det samhällsvetenskapliga perspektivet för att stödja och skapa förståelse för lokalt synsätt och samverkan kring skadebegränsning och förebyggande åtgärder.

4.9 Ansvar för de marina däggdjuren

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Omfördelning av ansvaret för vilda däggdjur och fåglar kräver dock en nära dialog med Havs- och vattenmyndigheten, samt Naturvårdsverket.

4.10 EU arbete och annat internationellt arbete

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning om behovet av att klarlägga vilken myndighet som bör vara huvudansvarig för vissa områden. Representation från Viltförvaltningsmyndigheten kommer sannolikt att krävas inom vissa internationella arbeten där den nya

myndigheten har särskild kompetens, vilket kan vara fördelaktigt men mindre kostnadseffektivt.

4.11 Arbete inom miljömålssystemet

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning. Om tillräckliga resurser finns för arbete inom miljömålssystemet kan specialkompetens inom området vara fördelaktigt.

4.12 Kunskapsunderlag och stöd till forskning

4.12.1 Delaktighet i fördelning av medel till miljöforskningsprojekt

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning men vill betona vikten av att Viltförvaltningsmyndigheten, Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten samverkar så att medel fördelas på ett ändamålsenligt sätt.

4.12.2 Fördela forskningsmedel ur viltvårdsfonden

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget och delar utredningens bedömning.

4.12.3 Ny myndighetsstruktur föreslagen för finansiering av forskning

Länsstyrelsens bedömning är, i likhet med Naturvårdsverket, att den nuvarande organisationen för finansiering av forskning bör kvarstå.

4.12.4 Kunskapsunderlag inom viltförvaltningen

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning om att medel ur viltvårdsfonden ska hanteras av den nya Viltförvaltningsmyndigheten. Det är därtill positivt och värdefullt med ett nytt anslag för viltförvaltning för den myndighet som ansvarar för området. Nära samverkan med Naturvårdsverket krävs för att upprätthålla helhetsperspektivet och uppfylla de behov som finns inom flera områden för en långsiktigt hållbar och ekosystembaserad förvaltning.

4.12.5 Stiftelsen Alvins fond

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

4.13.2 Ersättning för viltskador från viltskadeanslaget

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

4.14 Vissa uppgifter som gäller civila skjutbanor

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget och anser att det finns goda förutsättningar att flytta över ansvaret från Polismyndigheten till Länsstyrelsen om rätt kompetens och tillräckliga resurser kan tillhandahållas. Det behövs riktade medel för uppdraget.

4.18 Det förebyggande arbetet mot jaktbrott och tillsyn enligt jaktlagen bör utredas

Länsstyrelsen instämmer i utredningens bedömning. Det gäller särskilt i den del det avser utredning om huruvida länsstyrelserna bör ha tillsynsansvar enligt jaktlagen.

4.18.1 Det förebyggande arbetet mot jaktbrott

Länsstyrelsen ser positivt på att utreda hur jaktbrott kan förebyggas och hur samverkan kan stärkas mellan myndigheter. Dock anser vi att det inte framgår varför det är en möjlighet att kraftsamla vid en nystart av ny viltförvaltningsmyndighet, då arbetet att etablera en ny myndighet kräver tid och resurser.

Det har genomförts stora arbetsinsatser gällande förebyggande av illegal jakt, och samverkan med bland annat Polismyndigheten i detta syfte, på regional nivå. Länsstyrelsen vill understryka vikten av att kunskap, resultat och erfarenheter av detta arbete tas tillvara i den utredning som Viltförvaltningsmyndigheten föreslås genomföra.

Alternativ II

5.11 Våra bedömningar

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att Polismyndigheten ska behålla ansvaret och därmed fortsätta handlägga samtliga vapenärenden samt att det vore olämpligt om tillståndsgivningen överläts till länsstyrelserna. Ökad kompetens hos Polismyndigheten inom viltförvaltning, jakt och lämpliga vapen vid jakt, skulle förbättra handläggning av vapenärenden.

5.11.4 Länsstyrelsen är inte lämplig att handlägga vapenärenden

Länsstyrelsen delar utrednings bedömning.

6.9 Viltförvaltningsmyndigheten och länsstyrelserna bör överta ansvaret

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att ansvaret att besikta och ge tillstånd för civila skjutbanor omfördelas till länsstyrelserna, under förutsättning att tillräckliga resurser kan tillhandahållas.

Uppgiften kräver kompetensuppbyggnad och utbildning för länsstyrelsernas personal. Resurser behövs kontinuerligt för att upprätthålla verksamheten, samt ge stöd och vägledning. Det finns en risk för initiala resurs- och kapacitetsproblem vid övergången från Polismyndigheten, vilket kan komma att kräva särskilda insatser i uppstartsfasen. På längre sikt anser vi att den regionala närvaron hos länsstyrelserna är fördelaktig och gör handläggningen mer tillgänglig för föreningar och lokala aktörer.

6.9.2 Länsstyrelserna ska svara för tillståndsprövningen

Länsstyrelsen anser, i likhet med utredaren, att länsstyrelserna är väl lämpade för uppgiften gällande tillståndsprövning och besiktning av civila skyttebanor.

Med tanke på att utredaren understryker vikten av geografisk närhet till skytteföreningarnas verksamhet är handläggning hos samtliga 21 länsstyrelser det lämpligaste alternativet. Möjligheten att på eget initiativ, vid behov ingå överenskommelser med andra länsstyrelser om samarbete är enligt Länsstyrelsens uppfattning att föredra framför koncentration.

Länsstyrelsen instämmer i utredarens bedömning att det är viktigt att ekonomiska resurser tillförs i den utsträckning som krävs för att hantera uppgiften över tid.

Om länsstyrelserna ska kunna tillmötesgå de förväntningar som kommer att komma genom omfördelning av ansvaret, krävs mer resurser än de som Polismyndigheten har för närvarande.

8.4 Bedömningar och förslag

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att länsstyrelserna ska ta över Polismyndighetens uppgift att ta emot anmälningar om vilt som tillfaller staten samt omhänderta och överlämna viltet till Statens veterinärmedicinska anstalt och Naturhistoriska riksmuseet. Det är dock avgörande att länsstyrelserna tilldelas tillräckliga resurser för att kunna ta sig an uppgiften.

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning om att länsstyrelserna kompetensmässigt är bättre lämpade för att hantera frågan om statens vilt. Däremot passar en uppgift som innebär behov av dygnet runt jour inom ett specifikt kompetensområde sämre vid länsstyrelserna. Det finns behov av att antingen ta hänsyn till det kraftigt ökade resursbehov som en sådan verksamhet för med sig, eller definiera uppdraget och förväntningarna på insatser på ett sådant sätt att uppgifterna kan genomföras under ordinarie arbetstid.

Allmänna synpunkter

Vid inrättande av en ny Viltförvaltningsmyndighet anser Länsstyrelsen att Karlstad är en lämplig etableringsort. Värmland är ett län där arbetet med viltförvaltningen utvecklats positivt under många år och där ett gott samarbete mellan inblandade aktörer byggts upp under lång tid.

I Värmland finns fasta stammar av samtliga stora rovdjur och samtliga klövvilt, men även regelbunden förekomst av gäss, tranor och storskarv vilket påverkar viltförvaltningen i länet. Under många år har arbetet med att förebygga och begränsa skador orsakade av vilt såväl i skogs, jordbruks som sjönära miljöer utvecklats. Värmland har både stora skogsområden med ett intensivt skogsbruk, utpräglade jordbruksbygder och skärgårdsmiljö i och med närheten till Väneren.

I Värmland finns även en stark jakttradition, jaktkultur och en lång tradition av att samordna sig kring jakt och viltfrågor.

Länsstyrelsen har genom insatser utvecklat arbetet och samverkan inom Viltförvaltningsdelegationen och gemensamt antagit riktlinjer för kommunikation och upplägg av olika processer inom delegationen. De olika intressena bidrar med att stå värdar för de dagar då delegationen har sammanträden vilket skapat en god gemenskap och en djupare förståelse för de olika intressena.

Under två års tid har en arbetsgrupp bestående av olika intressen i Viltförvaltningsdelegationen, Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen gemensamt arbetat fram övergripande riktlinjer samt en regional förvaltningsplan för klövvilt i länet. Ett arbete som utvecklat samverkan mellan olika aktörer i viltförvaltningen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Georg Andrén med vilthandläggare Hanna Kekkonen som föredragande. I den slutliga handläggningen har också vilthandläggarna Magnus Nystrand och Ida Classon, tillförordnad enhetschef Laura Hedberg, avdelningschef Maria Hammarström, rättschef Ingela Alverfors och länsråd Emma Spak medverkat.

Källor

Naturvårdsverket – Ekosystemansatsen, att bevara och hållbart nyttja naturresurser 2025,

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/samhallsplanering/ekosystemansatsen--att-bevara-och-hallbart-nyttja-naturresurser/>

Naturvårdsverket – För en ekosystembaserad akvatisk förvaltning

2024, <https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/forskning/miljoforskning/natur/for-en-ekosystembaserad-akvatisk-forvaltning/>

Naturvårdsverket – Processer för ekosystembaserad förvaltning av

hav och vatten 2024, <https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/forskning/miljoforskning/natur/processer-for-ekosystembaserad-forvaltning-av-hav-och-vatten/>

Naturvårdsverket 2022, Strategi för svensk viltförvaltning 2022 - 2029, ISBN 978-91-620-8889-7